

MUTANT creëert ruimte voor jong en oud in onze superdiverse samenleving

WIJ WENSEN JULLIE EEN 2020, WAARIN JE JE MET HERNIEUWDE KRACHTEN KUNT INZETTEN VOOR EEN INCLUSIEVE WERELD!

Het jaar 2019 bracht via het poldermodel een klimaat- en pensioenakkoord, maar ook protesten van boeren en bouwers, van verpleegkundigen, leerkrachten en van fraude beschuldigde ouders. Hoe nu verder? mutants adagium: 'leer botsen en verzoenen' blijft belangrijk voor 'samenleven'. In deze nieuwsbrief doet Anke van Keulen verslag van wat kinderen en hun opvoeders ervaren in de diverse samenleving, van het belang van de waardering voor meertaligheid en van het vredesprogramma 'Lopend Vuurtje' waarin kinderen in Bennekom corresponderen met kinderen in Jordanië. Fuusje de Graaff signaleert het belang van het bestrijden van onaanvaardbare gezondheidsverschillen en laat zien dat mantelzorgers in de geestelijke gezondheidszorg niet alleen

zorgen voor hun naasten, maar ook belangrijk zijn bij het werken en wonen van die naasten. Allemaal projecten van lange adem. Daar gaat mutant in 2020 gewoon mee door.

Fuusje de Graaff & Anke van Keulen

Zorgen voor een gezonde samenleving

Fuusje zet zich samen met Guus Schrijvers, Nico Bernts, Pouwel Siepkamp en Paul van Velpen in voor acties en beleid om onaanvaardbare gezondheidsverschillen terug te dringen. Het is immers niet acceptabel dat het verschil in levensver-

wachting tussen mensen met een lage en hoge sociaaleconomische status in Nederland momenteel 7 jaar is. En dat de verschillen in ervaren gezondheid tussen laag- en hoogopgeleiden aldoor toenemen (RIVM, 2017).

Actie is nodig, niet alleen voor de laagopgeleiden, maar voor ons allemaal. Bekend is namelijk dat grote gezondheidsverschillen typerend zijn voor landen met een grote inkomensongelijkheid, waar mensen eerder ziek, depressief en verslaafd worden, waar meer geweld, overgewicht en diabetes voorkomen en waar minder vertrouwen is in de medemens en minder sociale mobiliteit over de generaties heen. In 2019 zijn daarom twee congressen georganiseerd samen met Groen Links en de Partij van de Arbeid. En de problemen en mogelijke oplossingen zijn verrat in een Nota (zie www.mutant.nl).

In 2020 organiseren we workshops voor gemeenteraadsleden om op lokaal niveau concrete maatregelen te nemen om de fysieke, sociale en financiële omgeving van kwetsbaren in de gemeente te verbeteren. Interesse? fuusdegraaff@wxs.nl.

Mantelzorg in de ggz

In 2019 werd opnieuw duidelijk dat in onze snelle streberige wereld niet alle mensen hun draai kunnen vinden. Soms leidt dat tot een ggz-stempel: stress, burn-out, ADHD, autisme, psychische problemen en de daarbij horende zorg voor het individu. Soms leidt dat tot overtredingen en geweld met de daarbij horende zorg voor de samenleving. De ggz functioneert tussen zorg en justitie en heeft weinig feeling met de familieleden, ook al zijn zij vaak de eersten die de problemen signaleren.

Fuusje heeft dit jaar de tekst van *Mantelzorg in de ggz* geschreven; een leerboek dat begin 2020 uitkomt bij Coutinho. Fuusje vraagt daarin aandacht voor de kracht van families. Niet alleen in migrantengezinnen, ook bij mensen met psychische problemen is een goede samenwerking met naasten vaak

van levensbelang. De naasten hebben immers als eerste door dat er iets mis is, zij starten de zorg op, signaleren wanneer er professionele zorg, geschikte huisvesting en tijdsbesteding nodig is, en naasten zijn tijdens crises echte belangenbehartigers, omdat zij niet alleen de psychische problemen zien, maar ook weet hebben van de talenten en karakters van de betrokkene. Dat bredere mensbeeld is nodig om in een triade van professionals, zorgvragers en mantelzorgers toe te werken naar een samenleving waarin er voor iedereen ruimte is.

Praktijkonderzoek:

Samen leren van ervaringen over diversiteit en identiteit

Kinderen merken op jongere leeftijd veel meer op dan wij als volwassenen vaak denken. In de eerste kinderjaren vormen ze de basis van een beeld van de wereld, over vertrouwen en wantrouwen, verschillen tussen jongens-meisjes en zwart-wit, de groep waar je bij hoort en voor wie je moet oppassen. Kinderen stellen zich grote vragen om de wereld te begrijpen. Elly Singer en Anke van Keulen startten een kleinschalig praktijkonderzoek waarin uitspraken van kinderen en reacties van hun opvoeders werden verzameld. Diverse kinderopvangorganisaties, pedagogisch medewerkers van bso en peuter-groepen en leerkrachten en enkele ouders reageerden. We ontvingen reacties over taalgebruik, uiterlijk en geloofsbeleving. Een van de leerkrachten zegt: 'Regelmatig krijg ik vragen van kinderen die er niet om liegen en die om een eerlijk antwoord vragen. Ik geef altijd een antwoord. Ik draai niet om de feiten heen. Als ik het antwoord niet weet, zeg ik dat. Dat accepteren kinderen. Op deze manier probeer ik dingen acceptabel te maken en hoop dat men elkaar begrijpt en gaat respecteren. Je kiest er niet voor waar je wordt geboren, wie je ouders zijn, dat er verschillen zijn in opvoeding en hoe je

er uit ziet. Wat ik wil bereiken is dat men elkaar accepteert, waardeert en dat het gevoel er is dat je mag zijn wie je bent zonder (voor)oordeel van anderen. Mijn ervaring is dat dat hele waardevolle en zinvolle gesprekken oplevert die mensen/kinderen aan het denken zetten.'

Op 5 februari 2020 is er een bijeenkomst om de resultaten te bespreken en pedagogische handvatten te creëren.

Niet of-of, maar en-en

ISOTIS-congres Equality and Inclusion, Utrecht, november 2019

ISOTIS is een door de Europese Unie gefinancierd onderzoeksproject, waaraan 17 partners uit 11 landen deelnemen. In het Grieks betekent 'ἰσότης' (uitgesproken als 'iesótis') gelijkheid, eerlijkheid, en evenwicht. Dit raakt precies de kern van het project: het gaat om groepen die vanwege hun taal, culturele achtergrond, buurt, opleiding of inkomen mogelijk worden benadeeld. We kijken niet alleen naar problemen, maar vooral naar de sterke punten en eigen mogelijkheden van deze groepen om vooruit te komen.

Het tweedaagse congres op de 9^e verdieping van Tivoli – Vredenburg in Utrecht begon met een overtuigende presentatie van professor Edward Melhuish (UK) over de winst die investeren in ECEC (Early Childhood Education and Care) oplevert, namelijk minder negatieve effecten van achterstanden in taal, cognitieve en sociale ontwikkeling. Echter investeren in ECEC levert pas op de lange termijn iets op en daarom is het moeilijk te bereiken want veel politici hebben een korte-termijn-visie.

Paul Leseman, hoogleraar aan de Universiteit van Utrecht en coördinator van dit ISOTIS-project, benadrukte het belang van 'belonging', 'erbij horen', dat wil zeggen van een veilige inclusieve omgeving waarin culturele en religieuze voorkeuren worden gerespecteerd. Daarbij hoort ook het respect voor de thuistaal van de kinderen. Een veilige omgeving en een gevoel erbij te horen versterkt de identiteit van kinderen. Dit is hard nodig vanwege de negatieve maatschappelijke invloed op de identiteit van (met name)

migrantenkinderen. Een sterke nadruk op het leren van Nederlands, waarbij de thuistaal wordt buitengesloten brengt ouders in een onnodig dilemma om te kiezen tussen thuistaal of Nederlands. Onderzoek toont aan dat een 'en-en' aanpak veel geschikter is dan een 'of-of' aanpak.

Jim Cummins professor aan de Universiteit van Toronto in Canada ging in op de redenen van het onderpresteren van kinderen; redenen die verder gaan dan puur het verschil in thuistaal en schooltaal. Hij riep op uit te gaan van een positief beeld van het kind en te reflecteren op vragen als: is het kind in staat zich tweetalig ontwikkelen, om hogere cognitieve vaardigheden te ontwikkelen, om nieuwe kennis te ontwikkelen, tot creatief denken te komen en na te denken over oplossingen voor sociale problemen?

Meer informatie over de laatste wetenschappelijke inzichten op dit gebied zie www.isotis.org.

Project Vredesonderwijs:

Uitwisseling Wilhelminaschool Bennekom en Arar Academy in Irbid, Jordanië

Twee basisscholen, een in Nederland en een in Jordanië, werken samen met het vredesprogramma 'Lopend Vuurtje'. Dit is een internationaal educatief programma voor 3-12 jarige kinderen in vele talen. Het bevat activiteiten rond de thema's: vrede in de wereld, vrede dichtbij huis en vrede in jezelf. Het programma sluit aan bij doelen van bijvoorbeeld een anti-pestbeleid of democratisch burgerschap. Anke van Keulen begeleidt dit project dat met veel enthousiasme door

kinderen en leerkrachten wordt uitgevoerd. Op de school in Jordanië (waar ook veel Syrische vluchtelingkinderen zitten) startten de kinderen met een vredeslied en -dans en maakten zij tekeningen over vrede. Op de school in Bennekom werkten kinderen aan een kunstproject 'Vrede in je hand'. Foto's en filmpjes worden heen en weer gestuurd, en in de toekomst zullen kinderen elkaar brieven gaan schrijven.

www.peace-education-in-action.nl

COLOFON BUREAU MUTANT

Drs. Anke van Keulen
P: Vleermuislaan 5
6705 DK Wageningen
E: a.vankeulen@mutant.nl

Dr. Fuusje de Graaff
P: Hugo de Grootstraat 63
2518 EC Den Haag
E: fuusdegraaff@wxs.nl

Ander adres voor Nieuwsbrief? Of interesse in ons privacy reglement?
Stuur dan een mail naar fuusdegraaff@wxs.nl.
Zoek en vind ons op www.mutant.nl.

